SI - 130

Total No. of Pages : 2

Seat No.	~~[illegible]~~

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, January - 2023
MARATHI (मराठी)
DSE - E2 : मराठी भाषा व भाषा विज्ञान (Special Paper - VIII)
Sub. Code : 75572/79637

Day and Date : Wednesday, 04 - 01 - 2023 — Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा : [5]

i) भाषा समाजनिर्मित असल्याचे मत कोणत्या शास्त्रज्ञांनी मांडले?

अ) रूसो — ब) ॲरिस्टॉटल

क) सोस्यूर — ड) प्लेटो

ii) "ध्वनी व अर्थ यात सांगड घालण्याच्या चिन्हांची व्यवस्था म्हणजे भाषा होय." असा विचार कोणता भाषाशास्त्रज्ञ मांडतो?

अ) ग.ना. जोगळेकर — ब) सोस्यूर

क) एडवर्ड सपीर — ड) मोत्सवर्थ

iii) भाषेची सात वैशिष्ट्ये खालीलपैकी कोणी सांगीतली आहेत?

अ) जेम्स फोर्ड — ब) विल्यमसन

क) गायगर — ड) हॉकेट

iv) आधुनिक भाषाविज्ञानाचा पाया कोणी घातला?

अ) सोस्यूर — ब) ब्ल्युमफिल्ड

क) मोत्सवर्थ — ड) एडवर्ड

v) अनुकरण सिद्धांताची मॅक्समूलरने कोणत्या नावाने चेष्टा केली आहे?

अ) भो-भो थेअरी — ब) प्ले वे थेअरी

क) पो-पो थेअरी — ड) यो-ही-यो थेअरी

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

प्र.2) भाषा म्हणजे काय हे भाषेच्या विविध व्याख्यांच्या आधारे सांगून भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करा. [15]

किंवा

स्वनिमांची वैशिष्ट्ये व त्याचे विविध प्रकार यांचे विवेचन करा.

प्र.3) अंतर्गत विकल्पासह लघुत्तरी प्रश्न (तीनपैकी दोन) : [10]

अ) श्रमपरिहार व प्रेमगानमूलक सिद्धांत यातून मांडलेल्या मतांचे स्पष्टीकरण द्या.

ब) स्वनिम वियोगोची तत्वे सांगा.

क) वाक्याच्या व्याख्या सांगून वाक्यरचनेचे स्वरूप सांगा.

प्र.4) टीपा लिहा (चारपैकी दोन) : [10]

अ) समन्वय सिद्धांत

ब) भाषेची विशिष्टता

क) मुक्त रूपिम

ड) केवल वाक्य व मिश्र वाक्य

Scanned with OKEN Scanner

SH - 181

Total No. of Pages : 2

Seat No.	[redacted]

B.A. (Part - III) (Semester - VI) Examination, March - 2023
मराठी (Special Paper - XIII) (DSE-E-127)
मराठी भाषा व भाषाविज्ञान
Sub. Code : 75772/80072

Day and Date : Friday, 26- 05- 2023 Total Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

सूचना :

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. [5]

i) भाषेत बदल होणे हे कशाचे लक्षण आहे?

अ) बदलाचे ब) जिवंतपणाचे

क) प्रामाणिकतेचे ड) संपल्याचे

ii) ध्वनिपरिवर्तन कसे होते?

अ) मंदगतीने ब) मध्यमगतीने

क) जलदगतीने ड) द्रुतगतीने

iii) उच्चार सुलभ करण्यासाठी एखादा स्वन मध्येच घातला जातो याला कोणते ध्वनिपरिवर्तन म्हणतात?

अ) आद्यस्वनागम ब) मध्य स्वनागम

क) अंत्यस्वनागम ड) मध्यमस्वनागम

iv) अर्थविज्ञानाचा उद्गाता कोणास मानले जाते?

अ) मायकेल ब्रेऑल ब) लॉर्ड हॅरिस

क) ऑटो जेस्परसन ड) लुडविग्नॉर

v) मूळ शब्दाच्या अर्थाची अवनती होणे किंवा हिनत्त्वाकडे वळणे म्हणजे काय?

अ) अर्थच्युती ब) अर्थप्रशस्ती

क) अर्थदेश ड) अर्थापकर्ष

प्र.2) ध्वनिपरिवर्तन म्हणजे काय? ते सांगून ध्वनिपरिवर्तनाची कारणे सांगा. [15]

किंवा

अर्थपरिवर्तनाचे प्रकार कोणते ते स्पष्ट करा.

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

प्र.3) लघुत्तरी प्रश्न सोडवा. (तीनपैकी दोन) **[10]**

अ) स्पर्श व्यंजनांचा परिचय करुन द्या.

ब) अर्थाच्यादृष्टिने शब्दांचे कोणते तीन प्रकार मानले जातात.

क) बोलींचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.4) टिपा लिहा. (चारपैकी दोन) **[10]**

अ) मराठी वर्णमाला

ब) ग्राम्यता परिहार

क) बोलीवरील संकटे

ड) चंदगडी बोली

❍❍❍❍

38

Scanned with OKEN Scanner

SR - 23

Total No. of Pages : 2

Seat No.	

B.A. (Part - III) (Semester - V) Examination, October - 2023
MARATHI (मराठी)
DSE - E2 : मराठी भाषा व भाषाविज्ञान (Special Paper - VIII)
Sub. Code : 75572/79637

Day and Date : Thursday, 26 - 10 - 2023 Total Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा : [5]

अ) स्वीट या भाषाशास्त्रज्ञाने कोणता सिद्धांत मांडला?

i) समन्वय ii) इंगीत

iii) प्रेममूलक iv) अनुकरण

ब) हावभावातून भाषा निर्माण झाली हे मत कोणी मांडले आहे?

i) राये ii) गायगर

iii) स्वीट iv) जेस्परसन

क) भाषेमध्ये मूलध्वनीची संख्या किती असते?

i) असंख्य ii) अमर्यादित

iii) मर्यादित iv) अपेक्षित

ड) शास्त्रीय पद्धतीने स्वनचा विचार करणाऱ्या शास्त्राला काय म्हणतात?

i) शास्त्र ii) स्वनविज्ञान

iii) ध्वनी iv) विज्ञान

इ) ज्या वाक्यात एकच उद्देश व एकच विधेय असते. त्या वाक्यास काय म्हणतात?

i) मिश्र वाक्य ii) संयुक्त वाक्य

iii) केवल वाक्य iv) गौण वाक्य

P.T.O.

7784

Scanned with OKEN Scanner

प्र.2) स्वन–स्वनिम या संकल्पना सविस्तर लिहा. [15]

किंवा

भाषा म्हणजे काय ते सांगून भाषेची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (तीनपैकी दोन) [10]

अ) अनुकरण सिद्धांत व प्रेमगानमूलक सिद्धांत थोडक्यात स्पष्ट करा.

ब) वाक्य पृथक्करणाचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करा.

क) भाषेची कार्य लिहा.

प्र.4) टिपा लिहा. (चारपैकी दोन) [10]

अ) संपर्क सिद्धांत

ब) भाषा एक प्रतिक्रियात्मक पद्धती

क) रूपिकांतराचे प्रकार

ड) पदबंधाचे स्वरूप

7784 7784 7784

Scanned with OKEN Scanner